

Diplomová práce:

Kněz Karel Farský a vznik Církve československá

Autor: Jana Šebestová

Vedoucí práce: PhDr. Petr Kubín Ph.D.

Posudek oponenta:

Autorka práce se ujala nesmírně náročného tématu načrtnout portrét katolického kněze, výtečného teologa a zakladatele československé církve Karla Farského. Už velmi stručný a velmi částečný výčet jeho „rolí“ nasvědčuje, jak mnoho se různí a rozchází hodnocení jeho osoby ze strany jednotlivých křesťanských církví. Nutno říci hned v úvodu, že tuto překážku autorka bezesbytku zvládla. Rozhodně nenahlíží Farského konfesijními brýlemi ani katolicismu, ani československé církve, ale ani věci nehodnotí jen z pohledu Farského. Vyváženě komentuje jeho silné i slabé stránky, nemaskuje, nezakrývá oprávněnost řady jeho stesků a výhrad ke katolické církvi. Aniž by to výslovně zdůraznila, z jejího textu jasně vyplývá obdiv k Farského osobní bezúhonnosti a snaze o autentický kněžský život, i jisté rozpaky nad jeho neústupností a jistým machiavelismu při prosazování svých záměrů. Vyváženě se staví k tak snadno „dostřelitelné“ postavě jakou představuje arcibiskup Huyn, neschopný vyjít ze své „zlaté klece“ a alespoň částečně se přiblížit svým současníkům z řad dělníků a vůbec občanské společnosti.

Přesto zůstávají některé otázky. Autorka neuvedla skoro nic o jeho teologických studiích, které by přece mohly mnohé vysvětlit z jeho postojů, tak jako v případě kněžské formace Kordače v Římě (s. 64). Také dusno antimodernistického boje se v práci neprojevílo a přece mnohé vysvětluje. Nejasná je příčina jeho odchodu z teologické fakulty, naopak velmi povedená je kapitola o plzeňském působení. V práci jsem nezaregistroval pojednání i sporu jeho strýce ohledně vytoužené prebendy, která podle některých autorů odcizila Farského církvi. I když někdy autorky prostě musí záviset na „čsl.“ pramenech, alespoň se je snaží vhodně kombinovat (s. 26-28). Legendární plzeňský incident se také dočkal vyváženého zpracování a vše nasvědčuje tomu, že střelba do výrostků a následující odmítnutí církevního pohřbu několika obětí sehrálo zásadní roli při Farského definitivním rozhodnutí zreformovat nebo opustit církev. Sympatické je i úvaha, že se rozhodnutí opustit církev a založit si vlastní nemohlo rodit lehce. Farský prý příliš katolickým, seriózním a myslivým knězem, než aby si nebyl vědom ztrát a rizik podobného podniku. Korda skutečně nemohl jednat jinak, vlastně působil jen jako vykonavatel římských rozhodnutí a ani osobnost Stojanova typu by na konečném vyznění nemohla nic změnit. Ostatně utážení šroubů jako řešení nazrálých problémů provozuje církev i dnes. Autorka zdůraznila Farského naivní postoj ke koncepci českých dějin ve stylu Palacký, Masaryk, Jirásek, ale nevysmívá se mu. Ostatně tento postoj sdílela celá řada tehdejších katolíků, mimo jiné proto, že čeští katoličtí dějepisci nebyli schopni nabídnout alternativní výklad českých dějin, který by byl ke katolíkům spravedlivější.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 25.10.2006

PhDr. Tomáš Petráček Ph.D.